

5. ZIMSKI
FESTIVAL
LJUBLJANAFESTIVAL.SI

2. 2. 2022

NICOLAS BOURDONCLE

klavir / piano

5. ZIMSKI FESTIVAL / 5TH WINTER FESTIVAL

Cankarjev dom, Slovenska filharmonija in Viteška dvorana, Križanke
Slovenian Philharmonic and Knights' Hall, Križanke

28. 1. – 5. 2. 2022

Program finančno omogoča / The programme is supported by:

Mestna občina
Ljubljana

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The Ljubljana Festival was founded by the City of Ljubljana.

Častni pokrovitelj Zimskega festivala 2022 je župan Mestne občine Ljubljana
Zoran Jankovič. / The honorary patron of the Winter Festival 2022 is the Mayor of
Ljubljana Zoran Jankovič.

Sreda, 2. februarja 2022 ob 19.30
Wednesday, 2 February 2022 at 7.30 pm
Viteška dvorana Križank / Knights' Hall Križanke

NICOLAS BOURDONCLE

klavir / piano

Na sporedu / Programme:

L. van Beethoven: Sonata št. 23 v f-molu, op. 57, »Appassionata«
Piano Sonata No. 23 in F minor, Op. 57, »Appassionata«

- I. Allegro assai
- II. Andante con moto
- III. Allegro ma non troppo – Presto

F. Liszt: Po branju Danteja, S. 161, št. 7
Après une lecture du Dante, S. 161, No. 7

R. Schumann: Simfonične etude, op. 13
Symphonic Etudes, Op. 13

Tema: Andante

Etuda I: Un poco più vivo

Etuda II: Marcato il canto

Etuda III: Vivace

Etuda IV: Allegro marcato

Etuda V: Vivacissimo

Posthumna variacija št. 1: *Andante, tempo del tema*

Posthumna variacija št. 2: *Meno mosso*

Posthumna variacija št. 3: *Allegro*

Posthumna variacija št. 4: *Allegretto*

Posthumna variacija št. 5: *Moderato*

Etuda VI: Agitato

Etuda VII: Allegro molto

Etuda VIII: Andante

Etuda IX: Presto possibile

Etuda X: Allegro
Etuda XI: Andante
Etuda XII: Allegro brillante

Skladatelj in pianist **Ludwig van Beethoven (1770–1827)** je v klavirsko sonato vnesel mogočnost napete dramatik in razgrnil neslutene razsežnosti bogastva izraza klavirskega zvoka kot tudi sugestivno moč tišine v glasbi. Njegova triindvajseta sonata je vzdevek »*Appassionata*« (»*Strastna*«) dobila pozneje, kot izraz burnosti njenega značaja. Pisal jo je v letih 1804-05, po že premagani najhujši duševni stiski zaradi pešanja sluha. Od prvih znakov leta 1798 je oglušlost hitro napredovala in skladatelja pahnila v obup, ki bi se skoraj končal s samomorom, kar razkriva znamenita heiligenstadtska oporoka iz leta 1802. Ne glede na vse bolj mučno tišino zunanjega sveta in socialno odtujenost, v katero je tonil, pa v njem nikoli ni usahnilo vrelišče glasbenih idej in prav v poznem obdobju popolne gluhosti je ustvaril svoje največje mojstrovine. **Sonata v f-molu** sodi v t. i. Beethovno srednje obdobje ustvarjanja. Nastajala je v času prvih skic skladateljve *Simfonije št. 5*, ki se začne z znamenitim motivom »trkanja usode na vrata« in ki je navzoč tudi v uvodnem stavku *Sonate Allegro assai* v sonatni obliki zaznamujejo močni kontrasti v razno-terih parametrih glasbene materije; tudi temi sta si ritmično sorodni, v izrazu pa povsem oddaljeni. *Andante con moto* začne tiho in nežno akordična tema v nizkem registru; sledijo variacije: ritmično sinkopirana, lirično spevna, etudnega značaja, četrta variacija umirjeno zasidra temo, konča pa se v nenadni disonantni negotovosti in brez premora požene v tok siloviti *Allegro ma non troppo – Presto*. Ta sklepni stavek hitre prstne igre je dramatični finale, nabit s tragiko in nemirom. Beethovnovnega učenca Carla Czernyja je asociiral na »*razburkane morske valove v nevihtni noči, v kateri se od daleč zasliši klic na pomoč*«.

Virtuoz, ki je popolnoma obvladal klavir, in raziskovalec novih izraznih dimenzij tega glasbila, za katero je ustvaril obsežen opus, je bil tudi **Franz Liszt (1811–1886)**. Svojo klavirsko zbirko v treh delih *Leta romanja* (*Années de pèlerinage*) je napisal pod vtisom številnih popotovanj po krajih, ki so »posvečeni z zgodovino in poezijo, kjer naravne znamenitosti niso prešle pred mojimi očmi kot nepomembne podobe, ampak so v moji duši vzbudile globoka čustva in z njimi sem vzpostavil težko opredeljiv, a resničen odnos«, zato je v glasbi poskušal »upodobiti nekaj svojih najmočnejših občutkov in najbolj živih vtisov«, kakor je skladatelj zapisal v uvodu zbirke. Druga knjiga je posvečena Italiji, natančneje njeni kulturni dediščini z znamenitimi umetninami Rafaela, Petrarke, Michelangela in Danteja; zaokroža jo skladba **Po branju Danteja**. Naslovljena je po istoimenski Hugojevi poeziji, s pomenljivim podnaslovom »*Fantasia quasi sonata*« pa skladatelj naznani oblikovno neopredeljivost glasbenega dela in njegovo fantazijsko naravo. Je enostavna skladba z več odseki improvizacijskega značaja, ki pa jih druži in organsko povezuje raba motivično sorod-

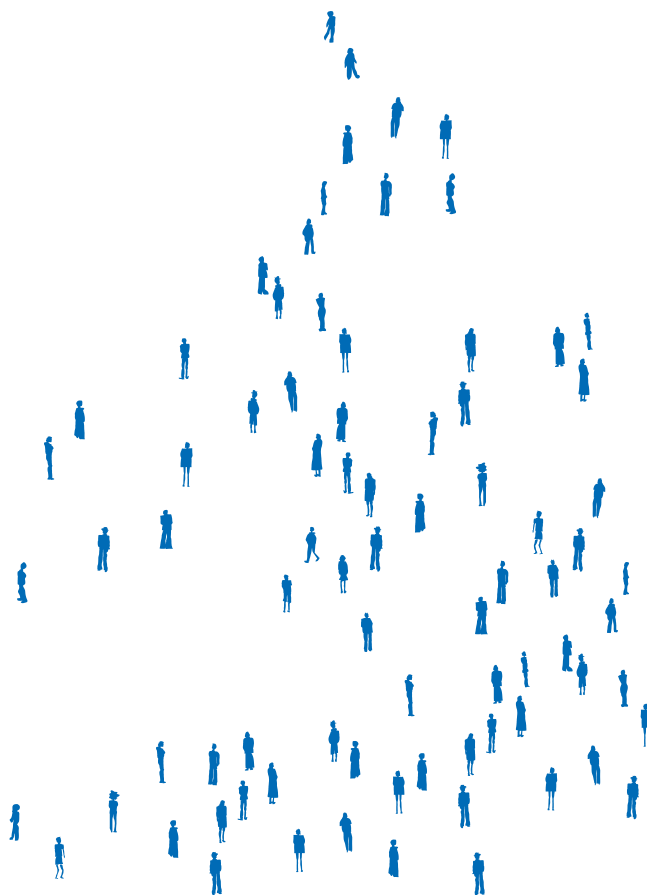
nega, čeprav variiranega gradiva. Začne se fanfarno z oktavnimi skoki in disonantnem intervalu zvečane kvarte; z uporabo »vraga v glasbi«, za kar so nekoč imeli tritonus, Liszt takoj vzpostavi vsebinsko vez s *Peklom* iz Dantejeve *Božanske komedije* in Hugojevo reflektiranje o peklju v omenjeni poeziji. Čeprav najdemo v skladbi tudi recitativne dele ter nežno kantabilne odseke pretanjenih zvokov, je kompozicija po večini temačna, ognjevita, strastna, divja in na več mestih demon-ska tudi po pianistični zahtevnosti.

Poseben naslov nosi tudi sklepna skladba koncerta, eno zgodnejših del prav tako romantičnega mojstra **Roberta Schumanna (1810–1856)**. Najprej ga je nameraval nasloviti *Etude Davidove zveze (Davids-bündleretüden)* po namišljenem umetniškem združenju somišljenikov iz resničnega sveta in izmišljenih osebnosti – pripadnikov Davidove zveze, ki se borijo za pravo umetnost; nadalje je razmišljal o po-imenovanju dela *Florestanove in Eusebiusove etude orkestralnega karakterja* ali pa *Etude v obliki variacij*, nazadnje se je odločil za naslov **Simfonične etude**. Začenjajo se s temo z arpeggii in spevnimi loki otožne narave, ki ni Schumannova, pač pa jo je ustvaril baron von Fricken, oče tedanje Schumannove zaročenke Ernestine. Skladatelj mu je v pismu sporočil, da je želel temo predstaviti, kot bi jo »gledal skozi steklo različnih barv«. Odel jo je v raznobarni variacije in od uvodne ritmično zaznamovane prek na primer nežno zamaknjene pete in izrazito ekspresivne enajste vse do briljantne sklepne etude razprostrl najrazličnejše odtenke občutij, izrazov, razpoloženj in karakterjev. Etude oziroma variacije pa prinašajo tudi raznolike tehnične podvige za interpreta (staccatni arpeggii, večplastno vodenje linij, ostrina prstne igre, raba pedala ...). Schumann je cikel večkrat revidiral v verzije z različnim številom variacij oziroma etud; po njegovi smrti pa sta njegova glasbena sopotnika, vdova Clara Schumann in prijatelj Johannes Brahms, objavila še pet nenatisnjenih etud.

Nicolas Bourdoncle se je rodil leta 1988 v Aix-en-Provenceu, kjer se je začel učiti klavir na tamkajšnjem konservatoriju pod mentorstvom Michela Bourdoncle. Študij je nadaljeval pri Rogeru Muraru in Isabelle Dubuis na Pariškem nacionalnem konservatoriju in z odliko diplomiral leta 2015. Trenutno se izpopolnjuje pod mentorskim vodstvom Nelsona Goernerja v Ženevi in pri Bernardu d'Ascoliju v društvu Piano cantabile. Kot solist je debitiral pri desetih letih s filharmoničnimi orkestri iz Odese, Chisinausa in Tiraspolja. S klavirskimi recitali, v komornih zasedbah in solistično z orkestrom je nastopil v več kot dvajsetih državah; med drugim se je predstavil z Mestnim orkestrom Granade, Leipziškim simfoničnim orkestrom, Filharmoničnim orkestrom iz Baden-Badna, Nacionalnim orkestrom Romunskega radia v Bukarešti, Ukrajinskim nacionalnim filharmoničnim orkestrom, Armenskimi filharmoničnim orkestrom, Simfoničnim orkestrom iz Monterreya. Je prvonagrajenec mednarodnega klavirskega tekmovanja Hanoj 2012 in mednarodnega klavirskega tekmovanja Nagrada Jaén leta 2019.

Helena Filipčič Gardina

*The French pianist **Nicolas Bourdoncle** was born in Aix-en-Provence in 1988. His style of piano playing is full of passion, musicality and self-confidence. He began learning to play the piano with his father Michel Bourdoncle, a famous pianist and teacher. Nicolas soon began attending the conservatory in Marseilles and continued his studies under Roger Muraro and Isabelle Dubuis at the Paris Conservatory where he graduated in 2015 with the highest honours. He is currently being taught by Nelson Goerner at the Secondary music school in Geneva and Bernard d'Ascoli from the organisation Piano Cantabile. In 2012 he won third prize at the International competition in Hanoi, Vietnam, and in 2019 at the Premio Jaen international piano competition. Since his first solo performance at the age of 10 in Odessa, he has shown himself to be a rising star of French piano-playing. The programme includes compositions by the most renowned composers of piano music: L. van Beethoven, F. Liszt and R. Schumann.*

NAPOVEDNIK / TO BE ANNOUNCED

3. 2. 2022 ob 19.30 / at 7.30 p.m.
Cankarjev dom

KONCERT OPERNIH ARIJ CONCERT OF OPERA ARIAS

JOSEPH CALLEJA, tenor

**Orkester Slovenske filharmonije
Slovenian Philharmonic Orchestra**

GIANLUCA MARCIANÒ, dirigent / conductor

Glavni sponzor /
General sponsor:

Sponzorji / Sponsors:

Glavni medijski sponzor /
General media sponsor:

DELO

Medijska sponzorja / Media sponsors:

V sodelovanju z / In collaboration with:

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, februar / February 2022
Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja,
častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic Director,
Honorary member of the European Festivals Association
Besedila / Texts: **HELENA FILIPČIČ GARDINA**
Glasbena producentka / Music producer: **JANJA VELKAVRH**
Tonski mojster / Sound design: **GREGA SAMAR**
Asistent / Assistant: **MATJAŽ ŠERCELJ**
Prevod / Translation: **AMIDAS, d.o.o.**
Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d.o.o.**
ljubljanafestival.si
www.facebook.com/ljubljanafestival
www.instagram.com/festival_ljubljana/
www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana